

Tutustu Marioniin, Mitjaan, Terriin ja Mariin

Työelämätapaukset

Pari- tai ryhmätyöharjoituksia

kehityspäällikkö Anna Kirstinä ja kulttuurituottaja Jutta Lithovius
KSL-opintokeskus

Tämä materiaali on lisensoitu [Creative Commons Nimeä-JaaSamoin 4.0 Kansainvälinen -lisenssillä](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/).

Case: Marionin aurinkoinen kesätyö jäätelökioskilla

Marion on kesätöissä jäätelökioskilla. Työ on tosi mukavaa, asiakkaat iloisia saadessaan jäätelöä ja jäätelöpallojen pyörittely sujuu nopeasti mallikkaasti. Marion on aika pitkiä aikoja yksin kioskissa. Välillä samaan aikaan kioskissa on kuitenkin myös Rami tai Katja. Yksin ollessa on joskus saanut seistä kioskissa jalat ristissä, kun ei ole ollut mahdollisuutta lähteä vessaan. Lähin wc on aika kaukana. Seisomisupeamat kioskin sisällä ovat saattaneet myös tuntua aika pitkiltä, jos on ollut koko työvuoron yksin. Nälkäkin yllättää kiireisinä päivinä. Pilvisempinä päivinä on hiljaisempaa ja Marion saattaa ehtiä syödä kioskin nurkassa eväitään.

Marion on alkanut miettiä, onkohan ihan oikein, ettei hän pääse wc-tauolle, kun siltä tuntuu ja että pitäisiköhän hänen päästä oikeasti vaikkapa ruokatauolle ihan joka päivä, eikä vain silloin, kun Rami tai Katja sattuvat olemaan yhtä aikaa kioskilla.

Mitä Marionin ongelmille voisi tapahtua, jos...

- 1) ...Marion miettii niitä itsekseen ja harmittelee, ettei voi tehdä asioille mitään?
- 2) ...Marion juttelee asiasta Ramin ja Katjan kanssa – onkohan heillä samanlaisia ajatuksia?
- 3) ...Marion soittaa esimiehelleen ja kertoo huolistaan?
- 4) ...Marion muistaa, että hänen luonaan kävi esittäytymässä luottamusmies Jenni, joka sanoi, että hän auttaa kaikissa hankalissa asioissa ja häneen voi ottaa yhteyttä? Marion ottaa yhteyttä Jenniin ja kertoo huolensa.
- 5) ...Marion muistaa nähneensä työpaikan intrassa ilmoituksen, että ammattiosasto kokoontuu ja päättää mennä kuulolle kokoukseen? Marion kertoo siellä oleville työkavereille huolistaan.

kehityspäällikkö Anna Kirstinä ja kulttuurituottaja Jutta Lithovius
KSL-opintokeskus

Tämä materiaali on lisensoitu [Creative Commons Nimeä-JaaSamoin 4.0 Kansainvälinen -lisenssillä](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/).

Case: Mitja keikkahommissa rakennustyömaalla

Mitja on aina ajatellut, että rakennustyömaalla voisi olla kiva olla hommissa – olla raksamies! On tullut kuntosalilla pumpattua rautaa jo vuosia, joten fyysinen työ houkuttelee. Aina kun Mitja on kulkenut rakennustyömaiden ohi, hänestä on näyttänyt, että siellä on kivoja porukoita. Sieltähän voisi saada myös kavereita. Ja nyt Mitja unelma on toteutunut: raksatyö uuden kerrostalon rakennustyömaalla alkaa tänään!

Työnjohtaja ottaa Mitjan vastaan ystävällisesti ja näyttää paikkoja. Mitja tervehtii uusia työkavereita. Työnjohtaja kertoo, että Mitjan hommiin kuuluu kantaa tavaroita kerrosten välillä ja olla apuna, kun jotakin isompaa nostetaan tai lasketaan. Pomo toivottaa tsemppiä ja menee työmaakoppiin. Mitja aloittaa työt ja alkaa miettiä hetken päästä, pitäisikö hänellä olla jotkut vähän tukevammat kengät, kun lattioilla on kaikenlaista tavaraa, myös teräviä esineitä. Oma huppari menee myös hetkessä likaiseksi ja tavarat hankaavat hartiaa ja käsiä. Nostohommassa tuntuu myös vähän vaaralliselta – entä jos lasti putoaa päälle?

Mitja kysyy työnjohtajalta, pitäisikö hänellä olla jotkut tietyt suojavaatteet ja kengät. Työnjohtaja vakuuttaa, että hyvin voit olla omilla tennareilla ja vaatteilla, ei hätää. Mitjaa jää asia kovasti vaivaamaan.

Mitä Mitjan ongelmille voisi tapahtua, jos...

- 1) ...Mitja miettii niitä itsekseen ja valvoo joskus öitäkin, kun pelottaa niin kovasti se, mitä voisi tapahtua?
- 2) ... Mitja kertoo huolistaan työporukan tauolla – onkohan muilla samanlaisia ajatuksia?
- 3) ... Mitja soittaa rakennusfirman johtajalle ja kertoo huolistaan?
- 4) ... Mitja muistaa, että hänen luonaan kävi esittäytymässä luottamusmies Leksä ja työsuojeluvaltuutettu Ari, jotka sanoivat, että heidän puoleensa voi kääntyä kaikissa hankalissa asioissa? Mitja ottaa yhteyttä Ariin ja kertoo huolensa.
- 5) ... Mitja muistaa kuulleensa kahvitaulla jonkun sanoneen, että ammattiosasto kokoontuu ja päättää mennä mukaan kokoukseen? Siellä on paljon tuttuja rakennustyömiehiä. Mitja kertoo kokouksessa huolistaan.

kehityspäällikkö Anna Kirstinä ja kulttuurituottaja Jutta Lithovius
KSL-opintokeskus

Tämä materiaali on lisensoitu [Creative Commons Nimeä-JaaSamoin 4.0 Kansainvälinen -lisenssillä](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/).

Case: Terri unelmiensa työssä ravintolassa

Terri on aina ollut kiinnostunut kokkiohjelmista ja toivonut pääsevänsä ravintolaan töihin. Hän haluaisi saada työkokemusta ravintolasta ja mahdollisesti lähteä vielä opiskelemaan ravintola-alaa aikuisiällä. Nyt tärräpäsi! Terri pääsi ravintolan keittiöön apukokiksi.

Terri menee innostunein askelin uudelle työpaikalle tekemään työsopimusta. Ravintolan omistaja vaikuttaa ystävälliseltä ja kiireiseltä. Hän kertoo, että tässä ravintolassa ollaan kuin yhtä suurta perhettä, eikä kirjallisia sopimuksia ole tapana tehdä. Palkka maksetaan myös käteen, koska kaikki paperityö on niin turhaa. Täällä ollaan tekemässä ihmisille hyvää ruokaa rennossa ilmapiirissä. Terristä tämä kuulostaa mukavan rennolta, vaikka aiemmissa työpaikoissa hänellä on aina ollut sopimus ja palkka on maksettu tilille. Ehkä ravintola-ala on vain erilainen?

Terri kertoo seuraavana päivänä innoissaan ensimmäisestä työpäivästään kaverilleen Ismailille. Ismail kuulostaa huolestuneelta ja sanoo Terrille, että jos jotakin työpaikalla sattuu, Terri ei varmaankaan kyllä ole työnantajan vakuutuksen piirissä. Eikä Terri kyllä voi todistaakaan, että on siellä töissä, kun ei ole työsopimusta tai merkintää siitä, että hän olisi saanut sieltä palkkaa. Työnantajahan voi myös pistää Terri menemään tuosta vaan ilman perusteita tai maksaakin yht'äkkiä vähemmän kuin oli suullisesti sovittu. Minkäs Terri silloin voi? Ei voi oikein vedota mihinkään. Ismailin kumppani huutaa taustalta, että tuohan on täysin laitonta, ei noin voi tehdä.

Terriä alkaa itseäänkin vähän huolestuttaa, onko kaikki ihan ok, vaikka porukka tuntui kyllä tosi kivalta ja meininki rennolta. Viitsisikö tästä sanoa? Tulisi vain ikävä ilmapiiri.

Mitä Terrin ongelmille voisi tapahtua, jos...

- 1) ...Terri pallottelee loputtomasti mielessään, viitsisikö sanoa asiasta muille? Uskaltaako? Jos muut pitävät häntä ikävänä nillittäjänä?
- 2) ...Terri ottaa asian esiin työkaverin kanssa työpäivän jälkeen?
- 3) ...Terri menee uudelleen juttelemaan ravintolan omistajan kanssa ja kertoo huolistaan?
- 4) ... Terri googlaa ravintola-alan työehtoja netistä ja huomaa, että ammattiliitto suosittelee tekemään kaikista selkeät sopimukset? Ammattiliiton sivuilla kerrotaan myös, että

kehityspäällikkö Anna Kirstinä ja kulttuurituottaja Jutta Lithovius
KSL-opintokeskus

Tämä materiaali on lisensoitu [Creative Commons Nimeä-JaaSamoin 4.0 Kansainvälinen -lisenssillä](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/).

työpaikkojen luottamusmiesten puoleen voi kääntyä. Terrin ravintolassa ei kylläkään ole luottamusmiestä. Terri soittaa ammattiliittoon ja kysyy neuvoa.

Case: Marin ihana ihmisläheinen työ

Mari on töissä tavaratalossa myyjänä. Hän pitää kovasti asiakaspalvelutyöstä, jossa jokainen päivä on vähän erilainen. Työ on kuitenkin myös raskasta, kun jalkojen päällä ollaan 8 tuntia päivässä ja välillä asiakastilanteetkin ovat haastavia. Onneksi vapaa-aikana ehtii palautua kuitenkin niin, että taas jaksaa.

Viime aikoina Marin osastolla on kuitenkin ollut vähän liian vähän myyjiä töissä ja esimies pyytää aika usein Maria tekemään pidempiä päiviä. Mari ymmärtää, että jonkunhan pitää olla töissä ja on suostunut pidempiin päiviin. Nyt esimies on alkanut soittaa myös vapaapäivien aamuina ja pyytää tulemaan töihin. Se tuntuu raskaalta, kun ei ole ehtinyt palautua kunnolla aiemmista työpäivistä, jotka ovat välillä myös venyneet pitkiksi. Mari yrittää olla joustava ja mukava työntekijä ja suostuu menemään töihin.

Marin pitkäaikainen ystävä Tintti on tullut Suomeen pikavisiitille. Hän asuu nykyään Espanjassa. Mari ja Tintti ovat sopineet mukavan yhteisen päivän Marin vapaapäivälle. Aamulla kuitenkin puhelin soi ja esimies pyytää Maria tulemaan töihin. Mari sanoo, että hänellä on sovittuja menoja, eikä työvuoro tänään sovi. Marin yllätykseksi esimiehen sävy muuttuu hieman uhkaavaksi. Maria tarvitaan nyt töissä ja jos hän ei suostu tulemaan, täytyy miettiä, löytyykö Marille enää töitä. Esimies myös ilmoittaa, että hänellä on oikeus määrätä työajoista. Mari järkyttyy tilanteesta. Eikö hänellä ollut oikeasti oikeutta kieltäytyä menemästä töihin? Mikä merkitys on työvuorolistaan merkityillä vapaapäivillä sitten?

Mitä Marin ongelmalle voisi tapahtua, jos...

- 1) ...Mari pyörittää asiaa ahdistuneena mielessään ja pohtii, onko hänen todella pakko mennä töihin aina, kun esimies käskee?
- 2) ...Mari kertoo ajatuksistaan työkaverille – onkohan hän kokenut vastaavaa?
- 3) ...Mari keskustelelee asiasta esimiehensä kanssa? Tai esimiehen esimiehen?

kehityspäällikkö Anna Kirstinä ja kulttuurituottaja Jutta Lithovius
KSL-opintokeskus

Tämä materiaali on lisensoitu [Creative Commons Nimeä-JaaSamoin 4.0 Kansainvälinen -lisenssillä](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/).

4) ...Mari muistaa, että kenkäosaston Raisahan on kertonut olevansa luottamusmiehen ja että hänelle voi aina jutella, jos jokin työnantajan toiminnassa askarruttaa? Mari kertoo ajatuksistaan Raisalle.

5) ...Mari kuulee kenkäosaston Raisalta, että työpaikan ammattiosasto kokoontuu ylihuomenna ja päättää mennä tutustumaan toimintaan? Mari kertoo kokouksessa huolistaan.

kehityspäällikkö Anna Kirstinä ja kulttuurituottaja Jutta Lithovius
KSL-opintokeskus

Tämä materiaali on lisensoitu [Creative Commons Nimeä-JaaSamoin 4.0 Kansainvälinen -lisenssillä](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/).